

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 30—
za en mesec .. " 2-50
za Nemčijo celoletno .. " 34—
za ostalo inozemstvo .. " 40—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 28—
za en mesec .. " 2-30
V spravi prejemaj mesečno .. " 2—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 7—
za Nemčijo celoletno .. " 9—
za ostalo inozemstvo .. " 12—

SLOVENEK

== Inserati: ==
Enostopna pettivrsta (72 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat .. " po 30 v
za dva- in večkrat .. " 25—
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostopna pettivrsta po 60 v
lahja vsak dan izvzemli ne-
delje in praznike, ob 3. uri pop-
Redna letna priloga vsaki red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Katoliško-narodni akademiki knezoškofu dr. Anton Bon. Jegliču.

Dunaj, 10. dec. 1917.

Slov. katol. akad. tehn. društvo »Danica« je na svojem izrednem občnem zboru dne 8. dec. 1917 sklenilo poslati ljubljanskemu knezoškofu sledečo udanostno izjavo:

Prevzvišeni vladika!

Vedno je bila Vaša Prevzvišenost neumorni in vneti vzpodbudnik in svetovalec mladini v boju za najsvetejše človeške in narodove potrebe, bodreč jo k odločnemu izpovedovanju in natančnemu izpolnjevanju Kristusovih načel. Nešteto krat je bila slovenska mladina — posebno slov. katol. akademiki — deležna Vaše goreče očetovsko-apostolske ljubezni, zato so bile v Vas, Prevzvišeni, vedno uprte naše oči.

Vsevedni vidi in piše Vaša dejanja za človeštvo in narod, a Vaš neumorni trud za versko-moralno povzdigo našega ljudstva, posebno mladine, se neizbrisno zrcali v življenju Vaših hvaležnih duhovnih otrok. Kot goreči učenik ste si osvojili svoje ljudstvo preganjajoče zmote in zlo z neizprosno in s svojim apostolskim vzgledom. In danes ga ni, ki ne bi uvidel Vašega čistega plemenitega namena, Vaših nesebično-očetovskih dejanj.

Toda kar v tem času tako s hvaležnostjo polni naš narod preko meja Vaše vladikove, je zaščitna beseda Vaše Prevzvišenosti v boju za svobodo in enakopravnost. Narod, čuteč v sebi zahtevo po pravicah, ki jih je Bog položil v dušo posamezniku, je zadobil v Vas, Prevzvišeni, zvestega glasnika in tolmača svojih želja. In ko je grozil razdor v njegovih vrstah, ste bili zopet neomajno na braniku njegovih pravic.

Ne samo z besedo in vzgledom, temuč tudi z velikodušnim darom ste vnovič dokazali svojo veliko ljubezen do naroda in njegove mladine. Vaša Prevzvišenost je pričla, da je katoliška cerkev vedno nad osebami, ko oznanja Kristusov nauk in človeške pravice, Vaše delo živi dokaz, da katoliška cerkev nikdar ne ovira kulturne razvoja, temuč vedno vneto pospešuje znanost in kulturo ter neizprosno, neustrašeno brani naravne pravice zoper vsako nasilje.

»Danica« vrši samo sveto dolžnost hvaležnosti, ko pošilja Vaši Prevzvišenosti izraz otroške udanosti z iskreno željo, da ostanete glasniki in varuhi pravice našega ljudstva v boju za katoliško-narodna na-

čela, da ne bo težka preizkušnja trpkih časov v njegovo moralno in gnotno pogibelj, temuč v osvobojenje in vstajenje.

Jugoslovanski železničarji za jugoslovansko deklaracijo.

V Mariboru se je vršil 8. in 9. decembra 1917 izredni občni zbor »Zveze jugoslovanskih železničarjev«. Udeležba je bila številna. Navzoči so bili delegati od vseh strani. V imenu Jugoslovanskega kluba je pozdravil shod državni poslanec dr. Verstovšek, ki je izvajal:

»Cenjeni gospodje! Predvsem sprejmite te najpriskrnejše pozdrave Jugoslovanskega kluba in celega jugoslovanskega naroda. Trpeli ste vsi, kot zavedni možje, kot mogočna organizacija. Mučeniki ste bili, a hvala Bogu, da je bilo med vami le malo omahljivcev, ki bi bili vrgli puško v koruzo. Sedaj je napočil čas, ko treba, da povzamemo za delo vsi brez izjeme. Voina nas je naučila, da med nami ni in tudi za bodoče ne sme več biti prostora za bratmorni boj! (Burno odobravaje.) Narod mora z nami. Če se bode vsakdo tega držal, ne bode več mogla nemška druhal Vac razganjati po deželi in čeli državi in Vas trgati od žene in otrok, da bi potem kazala s prstom na Vas, češ: »Glejte jih — velejudajalce!« Naša deklaracija zahteva, da hodi Jugoslovani svoj gospod povsod na svojih tleh. Le pogledimo, kako je bilo dolej: Slovenec je delal — tujec pa se je pasel na naših žuljih, uradnik in uslužbenec sta delala, nemški predstojnik pa jih tepe in psuje. Nas vseh dolžnost je, da pokažemo Nemcu, da je na naših tleh samo gost, ne pa gospod. Združiti moramo raztresene ude po Slovenskem in Hrvaškem v organizacijah, zlasti železniških, ki so danes največjega pomena. Mi sami hočemo biti most za spojitve Slovanov na Balkanu in nikdar ne bomo trpeli, da bi si to svojili Nemci tu, ali pa doli proti Adriji. Največja opora v tem boju je umevanje naroda. (Viharno pritrdjevanje.) Kdor nas pri tem ovira (klici: Šusteršič!), tega porinemo brez pardona v stran in preko uskokov pojdemo neustrašeno dalje, kot se gre preko mrtvih trupel! (Dolgotrajno, viharo odobravaje!) Stojmo rami ob rami in potem se snidemo že na prihodnjem zborovanju srečni in zadovoljni; bodimo pogumni in ne ustrašimo se tudi trpljenja. Za naše otroke se borimo, za njih lepšo in boljšo bodočnost, in na dosego te lepše in boljša bodočnosti stojte nam v boju trdno ob strani! Živeli!« (Viharno »živio!« klici.)

Na občnem zboru je bila sprejeta soglasno med splošnim odobranjem sledeča resolucija za majniško deklaracijo:

»Zastopniki večine jugoslovanskih železničarjev vseh kategorij, zbrani v Mariboru dne 9. dec. 1917, iskreno pozdravljajo deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. majnika 1917 ter jo brezpogojno v polnem obsegu odobravajo. Jugoslovanski klub je govoril nam vsem iz srca, ko je podal to za nas zgodovinsko izjavo. Samo tedaj, ako se v deklaraciji začrtani minimalni program v polnem obsegu udeležimo, bodo služile železnice na naših tleh res svojemu pravemu namenu, namreč povzdigniti gospodarske in kulturne sile jugoslovanskega naroda. Ni nam treba povdarjati, da so ravno železnice s svojim po veliki večini nemškim uslužbenstvom tvorile največjo nevarnost za naš narodni in gospodarski obstoj. Zato pozivljamo Jugoslovanski klub, da se za nobeno ceno in pod nobenim pogojem ne odmakne od tako jasno začrtane poti v lepšo bodočnost jugoslovanskega naroda. Mi vsi in z nami ves jugoslovanski narod stojimo trdno in neomajno za Jugoslovanskim klubom. Da bi skoro zasijala tudi jugoslovanskim železničarjem zarja zlate svobode!«

Natečaj.

Podpisani odbor razpisuje natečaj za načrte za dr. Jan. Ev. Kreka nagrobni spomenik.

Slovenski kiparji se vljudno vabijo, da pošljejo dotične načrte odboru za Krekov spomenik v Ljubljani do konca meseca marca 1918. Načrti naj se pošljejo v zapечатih ovitkih; ime pa naj se priden v posebnem, tudi zapечатem pismu, na katerem je zapisano geslo.

Po preteku roka bo izbral odbor razsodišče, ki bo presodilo poslane načrte. Umetniku, čigar načrt bo po sodbi razsodišča najprimernejši, se prisodi nagrada 600 K; a on je zavezan po svojem načrtu, za ceno, ki jo je sam določil, iz označene tvarine, v označenem obsegu izvršiti in postaviti tekom enega leta po sprejetju načrta spomenik, tako da odpadajo za odbor vsaki drugotni stroški.

Umetnik se mora ozirati na kraj in okolico Krekove gomile, pomisliti, da je bil pokojni dr. Krek voditelj naroda in katoliški duhovnik. Spomenik naj bo umetniško dovršen, a preprost.

Načrt, ki bo za prvim razsodišču najbolj ugal, dobi nagrado 300 K.

V Ljubljani, 10. dec. 1917.

Odbor za Krekov spomenik.

Delegacije.

Dunaj, 12. decembra.

V vojnem odseku avstrijske delegacije se je začela razprava o ekspoziciji vojnega ministra. Vojni minister pl. Stöger-Sternner je podal izjavo, v kateri znova najtopleje naglašala velike zasluge rezervnih in črno-vojnih častnikov na fronti in v zaledju. Te zasluge so se na najmerodajnejših mestih vedno priznavale, kar najbolje pričajo mnogoštevilna odlikovanja. Že pok. cesar Fran Jožef je začetkom vojne priznal jubilejni križec vsem neaktivnim častnikom, ki so bili 2. dec. 1908 že častniki (uradniki), po nedavni odredbi pa dobe jubilejni križec tudi vsi tisti neaktivni častniki, ki so bili 2. dec. 1908 častniški (uradniški) aspiranti ali so kot enoletni prostovoljci dokazali sposobnost za rez. častnika. Dalje je do konca leta 1916 prejelo visoka odlikovanja naslednje število neaktivnih častnikov: viteški križec Leopoldovega reda 6, red železne krone III. vrste 93, komturni križec Fran Jožefovega reda 4, viteški križec Franc Jožefovega reda 7; dalje so prejeli: vojaški zaslužni križec III. razreda 4701, voj. zaslužni svetinjo na traku voj. zasluž. križca 15.357, zlati zaslužni križec s krono in brez nje na traku hrabrostne svetinje 420. Razen tega sta med vitezi Marije Terezije reda dva neaktivna častnika. Minister prosi, naj se njegova iz. polnega pričanja podana izjava vzame na znanje.

Delegat dr. Zahradnik se je pritoževal nad postopanjem s češkimi vojniki ter predložil resolucije: za odpust letnikov do vključno l. 1870., za premeščenje nad 42 let starih družinskih očetov, samostojnih kmetovalcev in obrtnikov v zaledje; za odpust tistih pripadnikov teh letnikov, ki so za službo z orožjem nesposobni; pripadniki teh letnikov, ki so sposobni za službo na fronti, naj se uporabijo v zaledju ter naj se jim dovolijo večkratni dopusti. Končno izjavi, da češki delegati ekspozicijo ne morejo pritrčiti.

Delegat dr. Korošec prosi za ozirom na to, da je zunanji minister obolel, za pojasnila o premirju. Nato je vprašal ministra, da-li ne bi mogel najti primerne poti, da bi se na armade v Palestini vplivalo za čim največje varstvo svetih krajev. Dr. Korošec se je izrekel dalje proti vedno večjemu vplivu Ogrske v armadi in navedel pritožbe proti preganjanju Jugoslovancev med vojno. Dasiravno Jugoslovani osebno vojnega ministra visoko cenijo, ker jim je znana njegova delavnost v jugoslovanskih ozemljih, vendar njegova stranka za vojni proračun ne more glasovati.

LISTEK.

Maksim Gorki:

Zazubrina.

Iz ruščine prestavil M. Kačur.
(Konec.)

Dušili so se vsled smeha in komaj še lovili sapo; smeh je krivil in zvijal telesa teh ljudi, jih stresal, se krohotal po zraku močno, brezskrbno, vedno naraščal in prihajal že skoro do blaznosti. Iz ženskega oddelka so gledali na dvorišče sklanjajoči se obrazi v belih robcih. Nadzornik je naslonjen s hrbtom na zid razgrnil svoj debeli trebuh, držeč ga z obema rokama in spuščal iz sebe kakor salve, glasen, globok krohotal, ki ga je skoraj dušil.

Smeh jih je razvrstil okrog in okrog vedra. Zazubrina je plesoč čudovito umetno naroden ples si pel zraven:

»Življenje ni stalno nobeno!
Poznali smo mačko rumeno,
rujavi sin matere take
pa hodil bo zelene dlake.«

»Dovolj je tega! Zlod naj te ubije!« je stokajoče zavpil ognjenordec bradac.

Toda Zazubrina je bil popolnoma zatopljen v svoje delo. Krog njega je bučal brezumni smeh rujavih tovarišev in Zazubrina se je zavedal, da je edino on vzrok temu smehu. V vsaki kretnji, v vsakem gibljaju njegovega komičnega obraza se je jasno čitala ta zavest in vse njegovo telo je trepetalo naslade in zmagoslavja. Že je držal mačka za rep in otrčil z njegove kože obilico barve v gorečnosti umetnika, ki se zaveda svoje zmage nad ljudstvom, ni prenehal plesati in peti:

»Premišljajte, bratci vi moji,
uganite po pameti svoji.
Ime moramo mačku zdaj dati,
kako ga čemo skupno nazvati?«

Neprestano se je smejala vsled brezumnega veselja ponorela tolpa arestantov; smejala se je solnce v steklenih oknih z železnimi mrežami, smejala se je sinje nebo nad jetniškim dvoriščem, celo njene stare, grozne stene so se režale, a s smehom, ki je moral zadušiti vsako veselje v svoji sredi, pa najsi bi bilo še tako veliko. Izra mrež oken ženskega oddelka so gledali na dvorišče ženski obrazi; tudi ti so se smejala in njih zobje so se blesteli na solncu. Vse naskrog se je nekako prerodilo, izgubilo dolgočasno rujavo lice, ki vzbujala žalost in obup, in oživelo, prepojeno z veselim smehom, kateri, kakor solnce, stori, da se zdi celo blato dostojnejše.

Ko je položil Zazubrina zelenega mačka na travo, ki je rasla kakor otoček med kamnjem in oživljala jetniško dvorišče, je vzne-mirjen, zasopen in poten nadaljeval svoj divji ples.

Toda smeh je že pojenjal; bilo ga je neizmerno mnogo in je že zmučil ljudi. Tu pa tam se je še kdo neumno zarežal, nekateri so se smejali še naprej, vendar so že tudi ti odnehalali — Naposled so prišli trenutki, ko je za hip vse umolknilo razen Zazubrine, ki je prepevajoč svojo pesem plesal, in mačka, ki je tiho in žalostno mijavkal, plazeč se po travi. Nič se ni razlikoval od zelene trave in — mogoče ga je barva celo oslepila in ga ovirala v kretnjah — z veliko glavo in popolnoma gladek brezmišelnost stopal s prožnimi taticami, večkrat se je ustavil, kakor bi se prilepil na travo in žalostno mijavkal —

»Poglejte naš ljubi črviček
si išče po dvoru kotichek
in lazi počasi po travi,
naš maček nekdanji rujava.«

je pel Zazubrina in privzdigoval mačka.

»Vidiš, pes, kako je zadovoljen!« je rekel rdeči korenjak. Vsi so gledali svojega glumača nasičenih oči.

»Mijavka!« je izpregovoril mladi arestant z glavo božajoč mačka in pogledal tovariše. Ti so gledali za mačkom in molčali.

»Kaj pa, ali bo ostal vse svoje življenje zelen?« je vprašal mladenič.

»Koliko časa pa bode še živel?« je odgovoril sivi, visoki arestant, sedeč na klopi zraven Miška. »Posušil se bo na solncu, njegova dlaka se bode sprijela in poginil bode.«

Maček pa je mijavkal, da je bolelo arestante srce in njih vedenje se je začelo izpreminjati.

»Poginil bode?« je vprašal mladenič. »Kaj pa, ako bi ga umili?«

Nihče mu ni odgovoril. Majhna, zelena kepa se je plazila pri nogah teh grobih ljudi in si ni mogla prav nič pomagati.

»Fu! Spekel sem se!« je vzkliknil Zazubrina in se vrgel na tla. Nihče se ni ozrl nanj.

Mladenič se je pripognil k mačku in ga vzel v roke, toda takoj ga je položil na travo in rekel:

»Ves je gorak — — —«

Pogledal je tovariše in žalostno nadaljeval:

»Poglejte, Miška gre! In nič več ga ne bomo imeli. Zakaj ste ubili živalco? Vsaj — — —«

»No, počakaj, mogoče se popravi,« je rekel rdeči arestant. Zeleno brezliko bitje se je gibalo po travi, dvajset parov oči mu je sledilo in že ni bilo niti na enem obrazu sence smeha. Vsi so bili mračni, vsi so molčali in vsem je bilo tako hudo, kakor bi ta maček vse navdval s svojim trpljenjem in vsi so čutili njegove bolečine.

»Popravi se!« se je nasmehnil mladenič z visokim glasom. »Da bi se vsaj — — — Živel je Miška — — — vsi smo ga ljubili — — — Zakaj ga mučite? Ali ne bi ga morda raje ubili!« — — —

»A kdo je vsemu temu vzrok?« je zlobno zakričal rdeči arestant. »Tukaj je satanski povzročitelj!«

»No,« je rekel Zazubrina pomirjujoče, »stoj, saj ste vendar vsi skupno v to privolili.«

In stresel se je, kakor bi ga zazeblu. »Vsi skupaj, da!« je ponovil mladenič — »Toda! Ti si sam začel — — —«

»Teliček, ne mukaj!« je miroljubno svetoval Zazubrina.

Sivi starček je vzel mačka na roko, ga skrbno ogledoval in rekel:

»Ako bi ga oprali v petroleju, bi se barva odmočila!«

»Po mojem pa bi ga prijel za rep in ga vrgel čez zid,« je rekel Zazubrina in dodal nasmehnjivi se: »To je jako lahko dftlo!«

»Ka-aj!« je vzrojil rdeči. »Ali hočeš, da vržem tebe tako? Hočeš?«

»Peklenščak!« je zavpil mladenič, vzel mačka iz starčkovih rok in nekam zbežal. Starček in še nekaj tovarišev je šlo za njim.

Tedaj je ostal Zazubrina sam v sredi arestantov, ki so gledali nanj z zlobnimi očmi. Stali so kakor bi nekaj zahtevali od njega.

»Pomnite, bratci, saj nisem jaz edini!« je žalostno rekel Zazubrina.

»Molči!« je zakričal rdeči brkač in se ozrl po dvorišču, »ne sam? Kdo torej še?«

»Saj veš, vsi!« se je glasno iztrgalo iz ust šaljivca.

»O, pes!«

Rdeči korenjak ga je sunil s pestjo v zobe. Glumač je omahnil nazaj, a tam ga je prestregel sunek v zatilnik.

»Bratci!« — — — je žalostno zaprosil. Toda njegovi bratci so videli, da sta oba nadzornika daleč proč in oklenili so svojega zabavnika v ozkem krogu in ga z nekoliko udarci pobili na tla. Od daleč bi smetral tesno grupo za stotnjico, ki se živahno prepira. Obkrožen in skrit med njimi je ležal pri njihovih nogah

Nato se je seja prekinila. Ob nadaljevanju je vojni minister pl. Stöger-Steiner kot odgovor na dr. Koroščevo interpelacijo podal zaupna pojasnila o sklepu premirja.

Na dr. Koroščevo interpelacijo o usodi mesta Jeruzalema je podal minister naslednje naznanilo vrhovnega armadnega poveljstva: Iz dosedanjih poročil se vidi, da se je udal Jeruzalem brez boja in da torej mesto ni trpelo škode. Kakor zatrjuje otomansko vrhovno armadno poveljstvo, so poškodbe iz objestnosti izključene. Turška postojanka zapadno od Jeruzalema je bila v noči od 8. na 9. presenetljivo vzeta, nakar so se Turki umaknili skozi mesto proti vzhodu. Jeruzalem leži sedaj izven nevarnega bojnega ozemlja.

Na dr. Koroščevo izvajanje o preganjanju Jugoslovancev začasa vojne je vojni minister odgovoril tole: Vojno vodstvo je v tem edino s celotnim prebivalstvom, da se morajo vse krivice in napake, naj so se zgodile od katerekoli strani, najostreje obsoditi. Najgloblje obžaluje žrtve takega postopanja. Armadno vodstvo je seveda vedno pripravljeno, da v vsakem takim slučaju izvede najostrejšo preiskavo in krivice kaznuje. Minister prosi delegate, naj mu podajo natančnejše podatke za nadaljnje postopanje. Nato nadaljuje: Ne da bi se hotel podrobneje spuščati v okolnosti, ob katerih naj bi se bila zgodila ona dejanja, ne da bi hotel opisovati soparno ozračje, ki je vsled velikosrbske propagande vladalo v omenjenih ozemljih pred vojno in ob njenem začetku in katerega učinke je čutila armada do zadnjega časa, se moram vendar najodločneje zavarovati proti temu, da bi se morebitni pregreški posameznikov posplošili in naprtili celi armadi kot večni madež na njenem čistu. V svojem in v imenu armade ponosno zavračam to žalitev, ki se je vrhu tega zgodila v času, ko si armada v težki borbi pridobiva nove vence slave.

Kar se tiče dr. Koroščeve trditve o vedno večjem madjarskem vplivu v armadi, pravi minister, da mu je kot c. in kr. skupnemu vojnemu ministru prva skrb ta, da vodi armadno upravo z največjo objektivnostjo; kak prekomeren voliv Ogrske na vodstvo se doslej ni izvajal in se ni niti poskušalo. V ministerijski komisiji se vrši vse vojaško delo pod odgovornostjo vojnega ministra, ki to odgovornost tudi v polni meri nosi. Glede osebnih datatev Avstrije in Ogrske bo odgovoril v eni prihodnjih sej, ko zbere potrebne statistične podatke.

Načelnik odseka poroča o dopisu načelnika generalnega štaba, v katerem naznanja, da smatra za armado koristno, da se delegacijam podajo pojasnila o upravnem delovanju vrhovnega armadnega poveljstva v zasedenih ozemljih, potem o gospodarski delavnosti v armadnih področjih in generalnih gubernementih ter v oblatih, ki so neposredno podrejeni vrhovnemu poveljstvu; zato je imenoval referenta.

Nato je bilo stavljenih več predlogov in interpelacij, da se koncem leta 1917 odpuste domovi vsi črnovojniki, ki so dopolnili 50. leto, tisti, ki so dopolnili 42. leto pa naj se uporabljajo samo v zaledju; učitelji naj se sploh oproste vojne službe in izpraznijo šolska poslopja za šolski pouk; zahteva se pojasnil o vzrokih neuspeha prvih dveh ofenziv v Srbiji, o govoricah glede položaja ob Pavi in o razdelitvenem ključu za italijanski plen.

Konec v soboto 15. decembra!

Izkoristite čas!

Podpišite VII. vojno posojilo!

Zazubrina. Redko so se čuli tihi stoki. — Zazubrina so brcali z nogami v rebra in brez nestrpnosti čakali, kdaj bo človek, ki se je zviljal kakor gad, nudil za brco kako posebno ugodno mesto.

To je trajalo kake tri minute. Naenkrat se je oglašil nadzorniški glas: »Ej, vi zlodiji! Poznaite vendar kako mero, da ne pogine!»

Arestanti niso takoj odjenjali od svojega početja. Eden za drugim so se razšli od Zazubrine in vsak se je poslovil z brco.

Ko so se razšli, je obležal na zemlji. Ležal je na prsih, njegova pleča so se stresala, — moral je jokati — neprestano je kašljal in pljuval. Nato se je začel varno vzdigovati od tal, kakor bi se bal, da se ne razsuje; z levo roko se je uprl ob tla, privzdignil eno nogo, zatulil kakor ranjen pes in sedel.

»Le hlini se!« je grozno zakričal rdeči arestant. Zazubrina se je uprl in hitro stopil na noge.

Potem se je šepajoč napotil k zidu jetnišnice. Z eno roko je tiščal na usta, drugo je razprostil predse. Zdaj se je z njo uprl na steno, naslonil se je, svojo glavo je povisil k tlom. Kašljal je — — —

Videl sem, kako so kapale na zemljo temne kapljice; dobro se je videlo, kako so drsele po rujavem temelju jetniške stene.

Da ne bi zamazal s svojo krvjo državnega poslopja, se je Zazubrina na vso moč prizadeval, da bi tekla na zemljo in da bi niti ena njena kaplja ne kanila na steno.

Smejali so se mu — — —

Maček je od te ure izginil. Zazubrina ni z nihkomer več izmed družbe v jetnišnici delil svojih čustev.

Iz državnega zbora.

Za razdelitev zemlje v smislu boljševikov.

Dunaj, 12. dec. V proračunskem odseku je naznanil danes podpredsednik državne zbornice češki agrarec Udržal, da bo stavil v imenu svoje stranke v zbornici predlog za razdelitev zemlje. Govornik je izjavil, da stoje široke množice ljudstva v eni vrsti z boljševiki. Vlada, ki smatra sedaj boljševike za enakopravne in za dvor dostojne, se ne more nad tem spodtikati.

V smislu tega predloga se imajo vsa posestva, ki presegajo 10 hektarov razdeliti in razdeliti na male dele.

Finančni odsek.

Dunaj, 12. dec. 1917.

V seji finančnega odseka (pododsek za direktne davke) se je dne 10. t. m. vršila obravnava o vojnih dkladah. Pri debati o davku družb (zadrug) se je poslanec Benkovič odločno protivil zoper to, da bi gospodarske in politične zadruge stavile v isto vrsto kot družbe (banke), zlasti glede rentabilitetne doklade. Ker obratni kapital zadrug obstoja iz deležev in tuje glavnice (vlog) in ker je rentabiliteto računati le po razmerju bilančnih prebitkov do lastnega kapitala (deležev) in rezervnih fondov (popredlogu Steinwender celo brez rezervnih fondov), potem bi zadruge padle pod zelo visoke postavke rentabilitetne doklade. — Po daljši debati je vlada izjavila, da je zadovoljna s tem, da je izvzeti po § 85 z. o oseb. davkih zadruge od rentabilitetne doklade in določiti vojno doklado za zadruge s 50% (za družbe 100%).

Proračunski odsek.

Dunaj, 12. decembra. Poslanec doktor Laginja razpravlja o proračunu poljedelskega ministrstva. Veruje v pošteno voljo ministrstva, toda cilja ne bomo preje dosegli, dokler ne bo vsa javna uprava preje demokratizirana.

Poslanec grof Barbo polemizira proti predlogu poslanca Udržala glede predloga za razdelitev zemlje v boljševičem smislu.

Nato govori poljedelski minister grof Silva-Tarouca. Pozdravlja poslanca Udržala kot vnetega bojovníka za meljoracije. Izraža upanje, da se bo ta del Udržalovega programa izpeljal. Minister povdarja potrebo agrarne statistike, pričakuje, da bo zbornica kmalu razpravljala o gospodarskem poduku. Naglašja, da se vrše med poljedelskim ministrstvom in med ministrstvom za prehrano pogajanja, ki se bodo uspešno končala. Glede obnovitve Goriske izjavlja minister, da je poljedelsko ministrstvo vse potrebno ukrenilo, da se izvede čimpreje obnovitev na gospodarskem polju.

Za preskrbo z usnjem.

Dunaj, 12. decembra.

Poslanec dr. Benkovič in tov. so interpelirali trgovinskega ministra, da zagotovi dobavo podplatov in drugega usnja poljedelcem; dosedaj se usnje, katero ne zaseže vojno ministrstvo, odkazuje skupini za nabavo usnja (Dunaj, L. Hegelgasse 11), ki to usnje daje potom trgovinskih zbornic oziroma obrtno-pospeševalnih uradov obrtnikom na razpolago. Na tak način se poljedelcem celo odvzamejo kože, katere izročajo usnarjem v strojenje. Interpelanti zahtevajo, da se naj kože doma zaklane živine prepusti kmetom, da si morejo jih dati ustrojiti za svojo potrebo.

Z bojišč.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. decembra. Uradno. Med Brento in Piave smo dosegli v krajnih borbah uspehe.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 12. dec. Veliki glavni stan:

Borili so se le zmerno.

Novembra so izgubile sovražne zračne sile na nemških frontah 22 pritrjenih zrakoplovov in 205 letal; 85 jih je padlo za sovražnimi črtami. Izgubili smo 60 letal in 2 pritrjena zrakoplova.

Berlin, 12. dec. Veliki glavni stan:

V posameznih odsekih med Brento in Piave so se razvili krajni boji, v katerih smo ujeli več mož.

Prvi generalni kvartirni mojster:

pl. Ludendorff.

Italijansko uradno poročilo.

11. decembra. Na celi bojni črti nastopi s topovi; med Brento in Piave so besno streljali; močno so delovale sovražne baterije, naše so se borile z njimi. Na obali je sovražnik po učinkovitem obstreljevanju v prvih popoldanskih urah po močni pripravi s topovi pri Capo Sille poizkušal, da nam zopet iztrga postojanke pri Agenzia Zuliani. Hitro in krvavo smo ga odbili. Sovražnik se je moral umakniti.

Na bojišču je popustil veliko mrličev; nekaj mož smo ujeli. V zračni borbi smo zadeli dve sovražni letali, ki sta padli; prvo je padlo v Noventa di Piave, drugo, ki so jo zadeli zavezniki, je padlo na tla blizu mostu Priula.

12. decembra. Med Brento in Piave so se ljuto bili. Veliko avstrijskih čet je napadlo pri prelazu Beretta naše postojanke, drugi oddelki so napredovali proti prelazu Orso. Močan nemški oddelek je napadel z vzhoda Monte Spinuccia in obrambne naprave doline Caledio. Borili so se cel dan; sovražnik je nastopil z veliko silo; podpiralo ga je veliko topov vseh kalibrov. Naše baterije so zadržale sovražni naval; naše topništvo je hrabro kljubovalo napadu. Nekaj postojank, ki smo jih morali radi sovražnega ognja popustiti, smo zvečer z našimi protinapadi skoraj popolnoma zopet vzeli. Glede na trdovratno obrambo naših čet in z ozirom na težke izgube je omejil sovražnik svoj nastop na topovski ogenj, ki je postal zvečer zopet normalen. Na ostali bojni črti nobenih posebnih dogodkov. Angleški letalci so sestrelili dve sovražni letali.

Sarrail odpoklican.

Kolin, 12. dec. »Köln. Zeitung« je poročala, da bodo Sarraila od vodstva solunske ekspedicije odpoklicali. Francoska cenzura je prepovedala to poročilo širiti.

Pomoč Amerike sporazumu.

London, 12. decembra. »Times« so poročale iz Washingtona: Vojni minister je predlagal, naj Amerika vzdržuje trajno na zahodni bojni črti 2 milijona mož.

Panama napovedala Avstriji vojsko.

New York 11. dec. (K. u.) Panama je napovedala Avstriji vojsko.

Jeruzalem.

London, 12. dec. (K. u.) Reuter je poročal, da je vkorakal general Allebeny 11. t. m. v Jeruzalem.

Berlin, 12. decembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Jeruzalem je izprazen. Za prostovoljno izpraznitev je bilo v prvi vrsti merodajno, da se vsem vernim narodom sveta sveto ozemlje ne napravi za pozorišče krvavih bojev. Temu nasproti ni vprašanje držanje vojaško brezpomembnega mesta igralo nobene vloge. Naši zavezniki vedo, da stojimo na njih strani in da glede posesti Jeruzalema s sedanjim uspehom Angležev še ni končno veljavno odločeno.

London, 12. decembra. (Kor. urad.) Reuter: Zasedenje Jeruzalema je sprožilo vprašanja velikega mednarodnega pomena. Jeruzalem je bil osvojen od angleške armade s pomočjo francoskih in angleških čet. Čuje se, da bo general Allembey nastavlil angleškega guvernerja. Nad Jeruzalemom bo tedaj vihrala angleška zastava, med tem ko bodo istočasno razobešene francoske in italijanske zastave na narodnih posestvih teh držav, kakor raz šol, samostanov itd. Predvsem bo proglašeno obsedno stanje. O bodoči usodi Jeruzalema se pred splošnim mirom ne bo odločevalo. Med tem se bo mesto smatralo kot vojaška posest generala Allembey.

Premirje na ruskem bojišču.

Nemški mirovni pogoji.

Berlin, 12. dec. (K. u.) Wolff: »Times« poročajo iz Rusije o nemških mirovni pogojih, ki tičejo deloma gospodarske, deloma politične vprašanja. Pribijemo, da mirovni pogojev dozdaj sploh nismo predlagali ruskim delegatom in da smo dozdaj razpravljali le o premirju. Vsa angleška poročila so izmišljena z namenom, da hujskajo rusko javno mnenje proti Nemčiji in proti mirovni ideji.

Grožnja s posebnim mirom.

Petrograd, 12. dec. »Pravda«, glasilo boljševikov, piše: Slabo hoteče meščansko časopisje se veseli, da vlada ni tekotom par dni dosegla splošnega premirja. Nesramna laž je, če se trdi, da smo mi obljubili, da bomo tekotom par dni dosegli mir. Prekinitve razgovorov na en teden bo narodom zaveznikov pomagalo, da svoje vlade prisilijo k udeležbi razgovorov. To odvisi od ljudskih mas na Francoskem, v Italiji, Belgiji, Rumuniji in Srbiji. Če zavezniške vlade tega ne bodo hotele storiti, bomo mi imeli pravico skleniti posebni mir, da priidemo do splošnega miru.

Sporazum pritrjuje premirju Rusije.

Carsko Selo, 11. dec. (Brzojavka ruske vlade.) Svet ljudskih komisarjev bo obveščal o predlogih in o izjavah zastopnikov vojskujočih se velesil čete zveznih in sovražnih narodov brzojavno. Tudi velike množice bo o pogajanjih sproti obveščal. Naknadno se je poročalo, da so zavezniški načelno pritrtili pogajanjem o premirju z naše strani, a ne le glede na našo, marveč tudi na njih bojno črto pod pogojem, da se niti eno vrsto ne umaknemo in da ne dobavljamo nemškim četam živil. Če se je

včeraj zanikalo, da so zavezniški pritrtili mirovnim pogajanjem, se mora pripomniti, da načelniki zveznih misij v glavnem stanu neposredno občejuje s svojimi vlada, ker niso podrejeni svojim poslaništvom.

Rusija ni demobilizirala.

Dunaj, 12. dec. (K. u.) Kodanjsko poročilo o demobilizaciji ruske armade ne odgovarja dejstvu; pred tedni je pač svet ljudskih komisarjev odpustil tri, morebiti štiri letnike domov, a deli ni šel. Tudi govorice o imenovanju generala Cerbačeva ruskim vrhovnim poveljnikom in o njegovem pooblastilu, da se sme o miru pogajati, se ne potrjujejo.

Kaljedini poražen.

London, 12. dec. (K. u.) Reuter: »Daily Chronicle« iz Petrograda: Pri Belgorodu so bili Kaljedini bataljoni premagani. Kozaki hite Kaljedinu na pomoč.

Drugi kongres kmečkih poslancev.

Petrograd, 11. dec. (K. u.) Drugi kongres kmečkih poslancev so otvorili. Za predsednico je bila z 260 glasovi izvoljena Marija Spiridonova proti Černovu, ki je dobil 230 glasov. Govor Spiridonove so sprejeli z velikimi ovacijami.

Besarabija se proglasi za ljudovlado.

London, 12. dec. »Daily Chronicle« poroča, da nameravajo Besarabijo proglasiti za republiko.

Vprašanje Finske.

Kodanj, 12. dec. (K. u.) »Berlinska Tidende« je poročala iz Stockholma: Novi poslanik boljševikov v Stockholmu Vorovskij je izjavil, da bo konstituenta podpirala vlado boljševikov in da se bo zavzela za neodvisnost Finske in Poljske.

Razkol revolucijskih socialistov.

Petrograd, 11. dec. (K. u.) Na kongresu stranke revolucijskih socialistov so se razbili revolucijski socialisti desničarji in levičarji.

Revolucijska sodišča.

Petrograd, 11. dec. (K. u.) Agentura: V celi Rusiji so ustanovili revolucijska sodišča, ki naj nastopajo proti protirevolucionarjem; proti sabotaži uradnikov in proti spekulacijskim manevrom. Člane sodišča izvolijo krajni sovjeti. V boju proti kršitvam revolucijskih povelj je prepuščena sodiščem svoboda. Kazni so denarne, javna graja, odvzete javne kredite, prisilno delo in odvzete svobode. Vsak dostojni državljani sme javno tožiti in zagovarjati.

Otvoritev konstituyente.

Amsterdam, 12. dec. »Times« so poročale iz Petrograda: Z zanimanjem se pričakuje otvoritev konstituyente. Veliko Petrograjčanov je mesto zapustilo, ker se boje nemirov. Kerenskega, o katerem se strogo molči, kje da biva, je izvolila jugozahodna armada v konstituento. Vlada nove sibirske republike je izvolila bivšega pravosodnega ministra. Komisija boljševikov črnomorske vojne mornarice je odpustila oddelek mornarjev nad generala Kaljedina.

Mirovni pokrel.

Odložijo naj parlamenti.

Genf, 11. dec. »Journal des Debats« je pisal: O mirovnem predlogu morajo odložiti parlamenti zveznih držav.

Sporazum in vprašanje miru.

Genf, 12. dec. Med Parizom in Londonom se živahno pogajajo. Gra najbrže za premirje in o določi splošnih pogodb bodočega miru.

Znaki miru.

Petrograd, 10. decembra. (Kor. urad.) Agentura: Glede na izjavo Buchanana zastopnikom časopisja je pisala »Pravda«: Govor angleškega veleposlanika, dejstvo, da ni parliški posvet zaveznikov nič sklenil in pismo lorda Lansdowne kažejo, da vodila mesta zveznih dežela zapuščajo svojo politiko vlade boljševikov umevati, da je avtoriteta vlade boljševikov vedno večja in da se več ne držejo ugnati z mirovno politiko. Pokret množic bo zavezniške pustil pritrtili pogajanjem.

Churchil za nadaljevanje vojske.

London, 11. decembra. (Kor. urad.) Churchill je v nekem govoru naglašal, da se vojni smotri Angležev niso izremenili. Mesto Rusije je zavzela Amerika. Liki leopardi morajo planiti naši vojaki na nemške tolpe.

Zasledovanje mirovnih prijateljev na Francoskem.

Pariz, 12. dec. (K. u.) Agence Havas: Vlada je sporočila zbornici prošnjo vojaškega guvernerja v Parizu, naj se razveji parlamentarna imuniteta poslancev Callauxa in Loustalota. V spisu, v katerem se prosi za pooblastilo za kazensko postopanje Callauxa, se trdi, da se je ta pregrešil proti varnosti države z dejanji, ki bi bila zmožna omajati zveze Francije, Na-

dalje se ga dolži sporazuma s sovražniki. Če se bo obtožba radi napada na varnost države vzdržala, bo Callaux prišel pred državno sodišče.

Razna poročila.

Ministrski svet.

Dunaj, 12. decembra. (Kor. ur.) Danes zvečer je zboroval pod vodstvom ministrskega predsednika dr. viteza pl. Schallerja več časa ministrski svet.

Dunajska avla zaprta.

Dunaj, 13. dec. (K. u.) »Neue Freie Presse«: Avlo dunajskega vsučilišča so zaprli, ker so se ponovile demonstracije za mir.

Anarhija na Portugalskem.

Bern, 12. dec. (K. u.) Pariško časopisje poroča, da je padlo v Lizboni 109, ranjenih je bilo pa 600 oseb. Pariško časopisje poroča, da je na Portugalskem vse narobe: nimajo predsednika zbornice, senata. Nič se še ne ve, kako se dogodki razvijajo.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Za dostojnost in pravico!

Podpisani protestiramo po dogovoru z več člani katol. tisk. društva proti nekrščanskemu tonu, v katerem so bile zadnji čas spisane nekatere novice v »Slovenec«. Tako pisanje ubija v ljudstvu čut za dostojnost.

S prozorno sramotilno tendenco pisani izrazi: kot ubežnik, Jona; pasar; kleparski mojster itd. o osebah, ki so osivele v boju za »Slovenca« in S. L. S. vzbujajo tudi med našimi političnimi nasprotniki obsojanje.

Podpisani obsojamo vsako podtikanje nečestitih namenov brez jasnih dokazov, pa naj pride od te ali one strani.

Zahtevamo, da »Slovenec« popravi krivico, ki jo je naredil poslancu dr. Šusteršiču v onem dopisu z Dunaja, češ, da se je odtegnil parlamentarnemu delu in glasovanju, ko je šlo za nagodbo in konstatiramo, da je bil dr. Šusteršič takrat, ko je šlo za to, v parlamentu, pač pa ni bilo pri glasovanju treh članov jugoslovanskega kluba. Zahtevamo, da ustavi naše časopisje vsako pisanje, da ali proti kakikoli struji, dokler ne določi občni zbor smeri našemu časopisju. Nikakor ne moremo odobravati, da bi ena oseba popolnoma samostalno gospodarila nad listom, ki je pravzaprav naša skupna last. Na »Jugoslovana« pa naslavljamo javno vprašanje, če se strinja z njegovim programom nekrščansko sramotjenje nekaterih mož v »Jugoslovani«, zlasti ono v njegovi številki 5 z dne 8. decembra 1917 med dnevnimi novicami. Od »Slovenca« zahtevamo, da to priobči brez nepotrebnih glos.

Aetatem — etiam politicam — habemus.

Mih. Arko, Rožnik, Kanduč, Šinkovec, P. Avg. Čampa, Jos. Logar, Jos. Prištov, P. Hauptman, Martin Poljak.

V pojasnilo dostavimo to-le: Dne 27. decembra je v državni zbornici predsednik dr. Gross naznanil, da je dr. Šusteršič zaprosil za 14 dnevni dopust. Ker se je imela v tem času dokončati razprava o nagodbi, je naš dunajski poročevalec v 273. številki »Slovenca« to obsodil, ker je bilo glasovanje o nagodbi silno važno in ker je po tem uradnem naznanilu zborniškega predsednika moral sklepati, da poslanca dr. Šusteršiča ne bo pri glasovanju. — Ta migljaj je uvaževal dr. Šusteršič, zato je prekinil dopust in je bil navzoč pri glasovanju onagodbi. — Torej ni o kakikoli krivici nobenega govora. — Sodba o drugih točkah tako glede stvari kakor glede oblike mirne vesti prepuščamo naši javnosti.

Slov. katol. akad. tehn. društvo »Danica« je poslalo deželnemu glavarju dr. Šusteršiču sledeče pismo:

Preleporodni gospod dr. Ivan Šusteršič, deželni glavar vojvodine Kranjske, Ljubljana. Slov. katol. akad. tehn. društvo »Danica« je na svojem izrednem občnem zboru dne 8. decembra 1917 soglasno sklenilo, da Vas črta iz seznama svojih častnih članov. Namerali ste ustanoviti posebno društvo akademičnega starešinstva in hoteli tako zasejati razdor in sovraštvo v vrste naših starešin.

Vaše delovanje zadnjega časa ne odgovarja načelom slov. katoliških shodov, osobito ne geslu »Danice«: Na delo krščansko!

V času, ko se zbira naš narod v lju-bezni k skupnemu delu, se je pod Vašo zaščito razbila enotna združna organizacija in ustanovila kapitalistična, osebnim interesom služuća banka.

Zasejali ste in sejete razdor med katoliško slovensko ljudstvo in ste zapustili

kot narodov zastopnik katoliško-narodne delavce.

S tem korakom ste stopili v nasprotje z delovanjem našega prevzvišenega vladike in škodovali tako katoliški kakor narodni stvari.

Tajništvo Slovenske Kmečke Stranke. Podpisani župni urad je prejel 12. t. mes. poslani program nepotrebne S. K. S., na katerem so se vedno podpisane osebe, ki so že v listih proti zlorabi svojega imena tozadevne ugovore objavile. Odločno protestira proti nečestitimi predrznosti, da se hočejo razdiralci S. L. S. župnih uradov v svoje agitacijske namene posluževati in jih napeljevati v očitni odpor proti svojemu nadpastirju prevz. knezoškofu, ki je javno proglasil, da duhovniki nove stranke ne bomo podpirali. Oklica župni urad ne pošlje nazaj iz namena, ker noče brezpotrebno že tako dosti obremenjene poštne-prometne razmere še bolj obteževati. — Župni urad v Borovnici, 13. decembra 1917.

Izjava. Podpisani izjavlja, da je bil brez njegove vednosti izvoljen v načelstvo Slovenske kmečke stranke. — Stara Loka, dne 8. decembra 1917. — G. Trilar.

Seia občinskega odbora na Trebelnem. Cel odbor kot en mož navdušeno pozdravlja Jugoslovanski klub in mu izraža neomejeno zaupanje. Z vsem srcem se zavzema za deklaracijo z dne 30. maja t. l. Hudo nam je, da sta sinova slovenskih mater, poslanca dr. Šusteršič in Jaklič nastopila izdajalsko pot svojega naroda, ko sta izstopena iz jugoslovanskega kluba in je načelnik S. L. S. postal razdiralec iste. Proč s takim nastopanjem, proč s kmečko ljudsko stranko! Mi ostanemo zvesti S. L. S. Našemu presvitemu knezoškofu se prav iz srca zahvaljujemo, da je tako odločno podpisal jugoslovansko deklaracijo in neustrašeno nastopil proti rovarjem S. L. S. Bog mu plačaj! — Občinski odbor na Trebelnem, 8. decembra 1917. Župan: Peterle. Svetvalci: Jožef Saje, Knese Jožef, Povšelj Franc, Žagar Franc.

Za jugoslovansko deklaracijo sta se izjavili občini Vremski Britof na Notranjskem in Naklo na Goriškem.

Dnevne novice.

+ Slov. kat. akad. društvo »Danica« si je na svojem rednem občnem zboru dne 2. decembra t. l. izvolilo za 47. tečaj sledeči odbor: kult. teh. Edvard Fugina predsednik in blagajnik; agr. Primož Simončič podpredsednik in tajnik, agr. Ciril Jeglič knjižničar in zapisnikar, iur. Franc Lipovšek in iur. Matej Šarvčič revizorja.

— Odlikovanje barona Hötzenborja. Cesar je maršalu baronu Conrad pl. Hötzenborju izrekel svoje posebno pohvalno priznanje in mu istočasno podelil meče.

— Umr! je v Mengšu mati preč. g. župnika Ant. Tomelja v Črnučah, ga. Katarina Tomelj roj. Jesihar v visoki starosti 80 let. Pokopali jo bodo jutri dopoldne ob 9. uri. N. p. v m.!

— Umr! je v Višnji gori gosp. Franc Skrabar, oče trgovca v Starem trgu pri Višnji gori g. Franca Skrabarja. Dosegel je lepo starost 81 let. Naj počiva v miru!

— Padel je na tirolskem bojišču Alojzij Ambrožič iz Goriče vasi pri Ribnici. Bil je od začetka vojske vedno v bojni črti. Bil je vzoren mladenič. Blag mu spomin!

— Našim stalnim in novim naročnikom v uvaževanje! Opetovano prejemamo naročila na razne tiskovine s pristavkom: »Pošljite z obratno pošto, tekem par dni, tekem enega tedna! Najfinejši papir — in podobno. Da prihranimo podobnim reflektantom upanje, sebi pa čas, naj pripomnimo, da navzlic temu, da delamo takorekoč noč in dan, sličnim neizvedljivim zahtevam ne moremo biti kos. Uvažati je treba, da je dala tiskarna že krog 100 oseb cesarju. Mesto 40 ročnih stavcev, razpolagamo le še s petimi, a še ti so večidel pri listih in inseratih zaposleni. Torej malo več potrebnosti. — Valed pomankanja osebja, papirja in domačega vsega blaga se bomo vnaprej le na svoje stare, zveste naročnike ozirali, a še te prosimo, naj svoja naročila omeje ter se ne zalagajo na leta. Ponudb (ofertov) vnaprej ne moremo sklepati, roka izgotovitve ne navažati. Ako se kaj v delo sprejme, je le sedaj to običajno: »neobvezno«. To velja tudi za nekatere gg. urednike, ki se bodo morali prilagoditi: poslej povsem drugim razmeram. — Vodstvo »Katol. tiskarne«.

— Na naslov c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju. Glavarstvo v Kranju kliče prosilce podpor k zaslišanju o premoženjskih razmerah. Človeško bi bilo misliti, da bo uradnik v slovenski deželi v slovenskem okraju slovenskim kmetom napravil slovenski zapisnik, ga stranki prebral in potem ji dal podpisati v potrdilo, da se prosilec strinja s tem, kar je v zapisniku. Ali — glej, čudo! Nek gospod, ki se pod-

pisuje Fischer, dela zapisnike v nemškem jeziku. Nato bi moral prebrati zapisnik prosilcu, ki ne razume besede nemščine, in prosilec naj podpiše, česar ne razume. Vprašamo: Ali smo dali može in sinove državi za to, da smo sedaj brez moči proti usiljenju tujeja jezika? Ali dajemo vojno posojilo vladi za to, da nam njeni uradniki plačani z našim denarjem kratijo naše narodne pravice?

— Sestanki dunajskih Slovencev se vrše počenši od 15. oktobra vsako prvo in tretjo soboto v loži restavracije »Kaiserhof«, Felderstrasse nasproti rotovškega poslopja.

— Iz Sorc. Trideseti na bojnem polju iz tukajšnje župnije je padel Peter Gaber iz Drage. Bil je priden in blag mladenič.

Imenovanje. S prvim decembrom je bil imenovan praporščakom enoletni prostovoljec, titularni poddesetnik, kadetni aspirant Gabršček Jožef pri sup. oddelku našega gorskega planinskega polka št. 2 na Frauenbergu.

— Češka »Usredni Matic« škoška je praznovala dne 5. decembra 1917 37-letnico svojega obstoja.

— Novi graški župan. Za župana v Gradcu je bil 12. t. m. izvoljen lekarnar Adolf Fizia.

— Pomilostitev mladoletnih. Pravosodno ministrstvo je izdalo 7. decembra odlok, glede na pomilostitev mladoletnih. Sodišča je opozorilo, naj predlagajo načelno pomilostitev pri predpisanih posebnih predpogojih poleg starosti v vseh olajšalnih okoliščinah: nepremišljenost, zapeljavanje, pomajknanje dušne ali npravne zrelosti in če bi kazni bolj škodovala kot koristila. Nevarnost je tem večja, če je kazen n'zka in če bi zadoščevala domača vzgoja ali ukrepi varuške oblasti, da se mladoletni več ne izpostavijo nevarnosti kazenskih prestopkov.

— Omejena uporaba plina v Budimpešti. Ravnateljstvo budimpeštanske plinarne je naznanilo, da se sme s plinom kuriti le dve uri na dan. Razsvetljevanje se smejo zasebna stanovanja s plinom le od 4. do 7. ure zvečer. Strogo so prepovedali kuriti in greti kopalnice s plinom.

— Nov francoski vodilni zrakoplov. »Matin« je poročal 11. t. m. — da se je vozil vodilni zrakoplov čez Sredozemsko morje. Dvgnil se je v Parizu, peljal čez Marseille 11 ur v Alžir.

— Poštni zavitki, ki so bili poslani v Bolgarijo, se glasom naznanila bolgarske poštne uprave sedaj ne smejo nazaj pošiljati in tudi ne pošliti za adresantom. Za dovoljenje, da se mu vrne poštni zavitek, ki je bil poslan v Bolgarijo, se mora odpošiljatelj obrniti za posebno dovoljenje na: »Direction de la prevoyance sociale a Sofia«.

— Pospešitev sodnega postopanja. Pravosodno ministrstvo je naročilo sodiščem in državnim pravdnistvom, naj zlajšajo in pospešijo kazensko postopanje, naj brezuspešnih zasledovanj ne nadaljujejo, naj osredotočijo težišče postopanja v glavno razpravo, kar odgovarja tudi kazenskemu pravnemu redu. Obtoženec naj se svobodno in neovirano zagovarja. Pri zaslišanju prič naj se zaslišanje ne prekinja, da so izpovedi točne in zanesljive. Odreja se, naj se odgoditve razprav kolikor mogoče omeje. Pospešitev postopanja in skrajšanje preiskovalnega zapora so dolžne podpirati vse oblasti.

Ljubljanske novice.

— Umr! je včeraj gospod Mihael Mihelič, dobroznani ščetarški mojster in zelo zaslužni pospeševatelj rokodelske organizacije v Ljubljani. Pogreb bo jutri, v petek, dne 14. t. m., ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, sv. Florijana ulica št. 32, na pokopališče k Sv. Križu. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov se udeleži pogreba z zastavo in vabi svoje člane, zlasti gospode pevce, da skažejo društvenemu častnemu članu zadnjo čast. Počivaj v miru!

— Umr! je včeraj gospod Mihael Mihelič, dobroznani ščetarški mojster in zelo zaslužni pospeševatelj rokodelske organizacije v Ljubljani. Pogreb bo jutri, v petek, dne 14. t. m., ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, sv. Florijana ulica št. 32, na pokopališče k Sv. Križu. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov se udeleži pogreba z zastavo in vabi svoje člane, zlasti gospode pevce, da skažejo društvenemu častnemu članu zadnjo čast. Počivaj v miru!

— Umr! je včeraj gospod Mihael Mihelič, dobroznani ščetarški mojster in zelo zaslužni pospeševatelj rokodelske organizacije v Ljubljani. Pogreb bo jutri, v petek, dne 14. t. m., ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, sv. Florijana ulica št. 32, na pokopališče k Sv. Križu. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov se udeleži pogreba z zastavo in vabi svoje člane, zlasti gospode pevce, da skažejo društvenemu častnemu članu zadnjo čast. Počivaj v miru!

»La perle du Brésil«. 5. Peter Konjović: a) Pod pendžeri, b) San zaspala... c) Nane, kaži tajku, d) Sabah. 6. J. Strauss: Koncertni valček. — Umetnico bo na klavirju spremljal izborni koncertni pianist, njen soprog, gospod Bela pl. Pečič iz Zagreba. — Vstopnice za lepi koncert markize Maje pl. Strozzijske se že prodajajo.

— Na postaji Vrhnika. Prejeli smo sledeče pojasnilo: Dne 11. t. m. je prinesel »Slovenec« pod naslovom: »Na postaji Vrhnika« vest, da je na Vrhniku zmrznilo 12 vagonov krompirja ter opozarja izrečno ljubljance, »da bodo znali, zakaj nimajo krompirja itd.« Ker preskrbuje mesto Ljubljana s krompirjem podružnica Zavoda za promet z žitom ob času vojske v Ljubljani, je ta notica v stanu vzbuditi sumničenje, da je zmrznenje krompirja zakrivila podpisana podružnica. V pojasnilo sporočamo, da ni imela ljubljanska podružnica Zavoda za promet z žitom ob času vojne na postaji Vrhnika do sedaj v letošnji sezoni nikakega krompirja naloženega, ker je bil blagovni promet na železniški progi Ljubljana—Vrhnika zaprt. Krompir, ki je stal na postaji Vrhnika, ni bil kupljen na Kranjskem, temveč je bil poslan iz postaje Kufstein ter bil naslovljen na »C. kr. namestništvo v Trstu«. Zakaj je prišel ta krompir na postajo Vrhnika, podružnici ni znano, ker z njim sploh ni imela ničesar opraviti. Četudi pa je krompir na postaji Vrhnika res zmrznil, ne bodo imeli ljubljanci vsled tega nič več in nič manj krompirja, kakor sicer, ker ta krompir nikdar ni bil za Ljubljano namenjen. — V Ljubljani, dne 12. decembra 1917. Zavod za promet z žitom ob času vojne, podružnica v Ljubljani za vojvodino Kranjsko: Janko Jovan, ravnatelj. C. kr. deželne vlade tajnik: Dr. Senekovič.

Špeh za prvi okraj št. 801 do konca. Stranke prvega okraja št. 801 do konca prejmejo špeh na Poljanski cesti št. 15 v petek popoldne, dne 14. t. m. Določen je ta-le red: od pol 1. do 1. ure št. 801 do 900, od 1. do pol 2. ure št. 901 do 1000, od pol 2. do 2. ure št. 1001 do 1100, od 2. do pol 3. ure št. 1101 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg. kilogram stane 9 kron. Poleg nakaznice za mast, treba prinesiti s seboj rdeče legitimacije. Kdor pride za drugega po špeh, si mora preje preskrbeti posebno dovoljenje, ki ga dobi v mestnem aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti št. 13.

— Člani vojne zveze, ki so dobili pri zadnji krušni komisiji izkaznice s štambili »vojna zveza«, ne dobe nikakih izkaznic za sladkor, kavo, milo in maščobo, ker bodo dobili to blago brez izkaznice tam, kjer dobivajo sedaj kruh in moko.

— Prodaja premožga: Stranke se opozarjajo, da napišejo na vsako rujavno izkaznico za premož s črnilom svoje ime in priimek ter ulico in hišno številko, ker se premož brez tega napisa ne bo oddajal. Vrstni red prodaje je isti kakor zadnjič. Dopoldne dobe premož stranke s črkami A do K, popoldne stranke s črkami L do Z. Na odrezek prvi rumenih izkaznic se premož ne sme več oddajati.

— Predajalci premožga se vabijo, da predložijo takoj vse odrezke rumenih izkaznic za premož, ter naznanijo, koliko jim je preostalo premožga iz prve prodaje.

— Krušne komisije bodo uradovale v petek in soboto, t. j. 14. in 15. decembra od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo v petek izkaznice za sladkor in kavo, v soboto izkaznice za milo in mast.

Naprodaj je

- 150 kg pristnega iztrčanega medu
- 220 kg pristnega prešanega medu
- 300 kg pristnega medu v satovju.

Naslov pove uprava »Slovenca« pod »Med 3231«, ako znamka za odgovor.

Kupim vsako množino novih in starih svilenih odrezkov

po 20 K kg.

A. Landskroner,

Ljubljana,

3230

Sv. Jakoba nabrežje 39.

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je naša nad vse ljubljena, zlata mamica, gospa

Ana Stajer

včeraj, 12. t. m., po dolgem bolehanju Bogu vdano preminula. Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, 14. t. mes., ob 3. uri popoldne.

D. M. v Polju, 13. decembra 1917.

Zalujoči otroci: Beti, Ivan, Franc.

Sprejme se

učenec

iz poštene hiše v trgovino z mešanim blagom na deželi. — Cenjene ponudbe na upravo lista pod št. 3243.

Hiša z vrtom

ob Tržaški cesti, prikladna za gostilniški in mesarski obrt, se daje v najem. Ponudbe pod »Novo leto 3242« na upravo »Slovenca«.

Knjižgovodja

ki razume tudi slovensko, češko in nemško korespondenco, se sprejme pri A. OSET, p. Guštanj, Koroško.

Prazne vreče

vsake vrste, suhe gobe, kumino, janež in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini in plačuje po najvišjih dnevnih cenah firma:

J. KUŠLAN, KRANJ, Gorenjsko.

Album razrušene Gorice in različne razglednice podrtje Gorice. Velika zaloga umetniških kart za 15—18 in 20 K za 100 komadov. Naročila se prosijo na naslov: ANTON PFÄTOT, Gradec, Roseggerhaus

Glasovirje,
pianine
harmonije in
orhestrijone

S. Kmetetz
Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

124

Mlini „Jetta“

za drobljenje kakor tudi fino in debelo mleto vseh vrst pridelkov dobavlja

tovarna strojev »Jetta«
družba z omeji. jam.

Oddajna pisarna

Dunaj, XX., Klosterneuburgerstr. 28.

Zahtevajte prospekte »S. 53«.

Priložite znamko za odgovor.

Kostanjev, hrastov in bukov les

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pisane ponudbe z navedbo cen.

136

Čevljarske pomočnike

sprejme v delo vojna čevljarna v Ljubljani. Plača pa dogovoru in sedanjim razmeram primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno zglašijo od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne.

3244

Zahvala.

Za obilne izkaze globokega sočutja ob smrti našega iskrenoljubljenega soproga, očeta, brata, deda, tasta, strica in svaka, gospoda

Alojzija Burgerja

hotelirja, posestnika itd.

izrekamo preč. duhovščini postojnske dekanije, — gosp. katehetu Andreju Azmanu, — gosp. nadzdravniku dr. Emilu Vašku in čč. sestram usmiljenkam postojnske bolnice za njihov trud za časa blagopokojnikove bolezni našo najglobljo željo. Zahvaljujemo se dalje gg. c. kr. uradnikom, učiteljstvu in učencem postojnske meščanske in ljudske šole, ki so spremenili blagopokojnika na njegovi zadnji poti, gg. pevcem za njihove v srce segajoče žalostinke, cenj. društvom in g. predsedniku sodaviške zadruga Gašperju Boltetu.

Srčna hvala tudi vsem darovalcem vencev in cvetlic, vsem ki so spremenili blagopokojnika k večnemu počitku in vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin predragga pokojnika.

Povrni Bog vsem stotero!

3239

Postojna, dne 11. grudnia 1917.

Žalujoči ostali.

Franc Skrabar, trgovec v Staremtrgu pri Višnjigori, naznanja v svojem, kakor v imenu vseh sorodnikov vsem prijateljem in znancem, da je danes zjutraj, previden s svetotajstvi, v Gospodu zaspal naš preljubljeni oče, stari oče itd., gospod

Franc Skrabar

v 81. letu svoje dobe.

Pogreb se vrši v petek, dne 14. t. m., ob 11. uri dopoldne iz hiše žalosti na naše župno pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v naši farni cerkvi.

Počivaj v miru!

3246

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nepozabna edina hčerka, gospica

Franica Durjava

danes, dne 11. t. m., ob 11 $\frac{1}{4}$ uri ponoči, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 21. letu starosti, po kratki mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bode v četrtek, dne 13. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče Sv. Ivana.

3241

Rakitnik, dne 11. decembra 1917.

ŽALUJOČI STARIŠI.

Brez posebnega obvestila.

Moja draga in dobra mati gospa

Magdalena Jessenko

je v torek, dne 11. decembra 1917, zjutraj v 99. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala in je bila položena na tukajšnjem pokopališču k večnemu počitku.

Predraga pokojnica se priporoča v blag spomin.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, 13. decembra 1917.

3240

AUGUST JESSENKO,
c. kr. major v p.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno novico o smrti naše ljube matere

Katarine Tomelj roj. Jesihar

katere je Bog po kratki bolezni prevideno s sv. zakramenti v 80. letu starosti poklical danes v boljše življenje.

Pogreb bo v petek ob 9. uri dopoldne v Mengšu.

Mengeš, 12. decembra 1917.

Jožef, Janez, Anton,
sinovi.

Marija,
hči.

3238

Podpisujte 7. avstrijsko vojno posojilo!

I. 5 $\frac{1}{2}$ % amortizacijsko državno posojilo po K 92—,

odštevši enomesečno obrestno bonifikacijo torej po K 91-54;

II. 5 $\frac{1}{2}$ % dne 1. avgusta 1926 povračilni državnozakladni listi po K 94—

Prijave sprejema po originalnih pogojih oficijelno subskripcijsko mesto

Kranjska deželna banka v Ljubljani.